

Βιβλία μυθοπλασίας που αναδίδουν... νότες κλασικής μουσικής

Media: TA NEA **Page:** 39,41 **Published at:** 21-08-2024
Author: **Surface:** 938.08 cm² **Circulation:** 10340
Subjects:

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

*Βιβλία μυθοπλασίας που αναδίδουν...
νότες κλασικής μουσικής*

ΣΕΛΙΔΑ 41

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΕΣ «ΒΟΥΤΙΕΣ» ΣΤΗΝ ΚΛΑΣΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Βιβλία μυθοπλασίας που είτε είναι εμπνευσμένα από τη ζωή και το έργο μεγάλων συνθετών είτε οι κλασικές συνθέσεις παίζουν σε αυτά βασικό ρόλο

ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΛΙΑΚΑ

Η Βιρτζίνια Γουλφ πριν ξεκινήσει να γράφει τα βιβλία της πρώτα τα συνέθετε, τα αντιμετώπιζε δηλαδή ως μια παρτιτούρα. Ο Γκαμπριέλ Γκαρσία Μάρκες άκουγε vallenato, ένα είδος κολομβιανής λαϊκής μουσικής, όταν δούλευε. Το αριστούργημά του, μάλιστα, «Εκατό χρόνια μοναξιάς» το είχε περιγράψει ως «ένα vallenato 400 σελίδων». Η ανυπέβλητη γοητεία της μουσικής – και δη της κλασικής – καταλαμβάνει τον δικό της χώρο στη λογοτεχνία, ενίοτε γίνεται και ο κεντρικός ήρωας. Και τότε οι λέξεις των συγγραφέων αποκτούν τον δικό τους ξεχωριστό ήχο.

«Ο ΑΧΟΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ»

Τζούλιαν Μπαρνς (εκδ. Μεταίχιμο, μτφ. Θωμάς Σκάσιος)

Ο Τζούλιαν Μπαρνς στο βιβλίο αυτό βάζει στο κέντρο τη μάχη του Ντμίτρι Σοστακόβιτς με τη συνείδησή του και εξερευνά, με μια θαυμάσια μυθοπλαστική αφήγηση, τη ζωή του συνθέτη στο σταλινικό καθεστώς. Μέσα από τις σελίδες του αναδύονται γνωστές και άγνωστες πτυχές του μουσικού Σοστακόβιτς. Φωτίζει τη ζωή, η οποία συνθέτει τη δική της ιστορία μέσα από λύπες, χαρές, αγνιές, ενθουσιασμούς και απογοητεύσεις, επιτυχίες και αποτυχίες. Ο Μπαρνς δίνει χώρο στη μάχη του εξαιρετού δημιουργού με τον ίδιο του

τον εαυτό, προσπαθώντας να υπερκεράσει τις δυσκολίες και να υλοποιήσει τις μουσικές σκέψεις του, τις οποίες μόνο ο ίδιος κατανόησε βαθιά. Σε αυτή τη βασανιστική διαδρομή βίωσε την ειρωνεία, την απαξίωση, τον πόλεμο εκείνων που ήταν δέσμιοι στις ιδεοληψίες τους. «Δεν ήθελε να γίνει ήρωας δράματος. Μερικές φορές όμως, καθώς ο νους του πήγαινε από το ένα στο άλλο τις μικρές ώρες της νύκτας, σκεφτόταν: Σ' αυτό κατέληξε λοιπόν η ιστορία; Υστερα από όλα αυτή την πάλη, όλον αυτό τον ιδεαλισμό και τις ελπίδες, την πρόοδο, την επιστήμη, την τέχνη και τη συνείδηση, όλα αυτά κατέληξαν σε έναν άνθρωπο που στέκεται μπροστά σε έναν ανελκυστήρα έχοντας στα πόδια του ένα βαλιτσάκι με τσιγάρα, εσώρουχα και σκόνη για το καθάρισμα των δοντιών και περιμένει να έρθουν να τον πάρουν».

«ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ»

Ιαν ΜακΓιούαν (εκδ. Πατάκη, μτφ. Γιώργος-Ικαρος Μπαμπασιάκης)

Ο Κλάιβ και ο Βέρνον είναι δύο παλιοί φίλοι που συναντιούνται στην κηδεία της Μόλι, με την οποία είχαν και οι δύο συνδεθεί ερωτικά μαζί της στο παρελθόν. Αυτή η συνάντηση γίνεται αφορμή για να διαπιστώσουν, τις εβδομάδες που ακολουθούν, πόσο οι ζωές τους είναι άρρηκτα συνδεδεμένες. Ο Βέρνον είναι γνωστός δημοσιογράφος, διευθυντής εφημερίδας σήμερα. Ο Κλάιβ είναι ο πιο διακεκριμένος συνθέτης σύγχρονης σοβα-

ρής μουσικής στη Βρετανία της δεκαετίας του '90. Μετά την κηδεία της Μόλι, ο Κλάιβ θα ζητήσει από τον Βέρνον μια απόδειξη φιλίας που θα οδηγήσει σε μια συμφωνία με απρόβλεπτες και αναπάντεχες επιπτώσεις. Το «Αμστερνταμ» (βραβείο Booker 1998) είναι ένα μυθιστόρημα για τη φιλία, τον έρωτα, τις μηχανοραφίες στον πολιτικό στίβο, τον νεοκυνισμό και τη σκληρότητα μιας εποχής που ακροβατεί ανάμεσα στη γενικευμένη απάθεια και στην εκ νέου επινόηση της συγκίνησης, του συναισθήματος και της ευαισθησίας.

«ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ»

Κλάους Μαν (εκδ. Σ. Ι. Ζαχαρόπουλος, μτφ. Μαρία Νικολάου)

Ο Κλάους Μαν μεταφέρει τους αναγνώστες, μέσα από 422 σελίδες, στην καρδιά και την ψυχή του ανυπέβλητου συνθέτη Πιοτρ Ιλιτς Τσαϊκόφσκι. Τους προτρέπει να κατανοήσουν τις δυσκολίες που υπέστη, δέσμιος των αυστηρών θήων και των κοινωνικών προκαταλήψεων της εποχής του – του 19ου αιώνα, στον οποίο κυριαρχεί η εθνική σκέψη. Ο ρώσος συνθέτης πέρασε ολόκληρη τη ζωή του προσπαθώντας να κρατήσει μουσική την ερωτική του ιδιομορφία που στάθηκε γι' αυτόν πηγή έμπνευσης αλλά και μαρτυρίου. Αξιοποιώντας την υπερβατική δύναμη της μουσικής, ο Μαν αντιμετωπίζει το εθνικό πλαίσιο αναδεικνύοντας τις γόνιμες διακρατικές συνδέσεις στη ζωή και τη μουσική του πρωταγωνιστή του. Ως εκ τούτου, το μυθιστόρημα είναι μια κριτική απάντηση

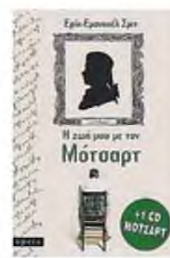
► Ο Οντίν Λουντ Μπιρόν ως Πιοτρ Ιλιτς Τσαϊκόφσκι και η Αλιόνα Μισαίλοβα στον ρόλο της συζύγου του, Αντονίνας, στην ταινία του Κιρίλ Σερεμπρένικοφ «Η γυναίκα του Τσαϊκόφσκι» (2022)

στην εθνικιστική ναζιστική Γερμανία, από την οποία διέφυγε το 1933. Ετσι, ο τίτλος της τελευταίας και μέγιστης συμφωνίας του που εκφράζει μουσικά τον απεγνωσμένο και ανεκπλήρωτο έρωτά του για τον νεαρό ρώσο πρίγκιπα Ντολγορούκι μπορεί να θεωρηθεί πως δίνει συμπυκνωμένα το βιοτικό του δράμα, αφού η ζωή του υπήρξε όντως και κατά τρόπο σπαράκτικό μια ανεπανάληπτη «παθητική συμφωνία».

«Η ΖΩΗ ΜΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΜΟΤΣΑΡΤ»

Ερίκ - Εμανουέλ Σμιτ (εκδ. Οπερα, μτφ. Αχιλλέας Κυριακίδης)

«Εκείνος ξεκίνησε την αλληλογραφία μας. Μια μέρα, στα δεκαπέντε μου, μου έστειλε μια μουσική. Η μουσική άλλαξε τη ζωή μου ή, μάλλον, με κράτησε στη ζωή. Χωρίς αυτήν, θα 'μουν νεκρός. Από τότε του γράφω συχνά. [...] Οποτε θέλει μου απαντάει – σε μια σουαλίνα, στην αίθουσα ενός αεροδρομίου, στη γωνιά ενός δρόμου, πάντα απροσδόκτως και πάντα λαμπερός».

Αυτό το απόσπασμα από το βιβλίο του Ερίκ - Εμανουέλ Σμιτ αφηγείται με τον πιο ευκρινή τρόπο πώς ο σπουδαίος συνθέτης έγινε το κεντρικό πρόσωπο στο συγγραφικό του εγχείρημα, το οποίο συνοδεύεται από ένα CD με 16 αποσπάσματα από σημαντικά μουσικά έργα του Μότσαρτ. Πρόκειται για μια διαδρομή τριάντα χρόνων ζωής, αυτής του Σμιτ από τα 15 μέχρι τα 45 του, και εκφράζει την απόλυτη ώσμωση μεταξύ μουσικής και γραπτού λόγου.

«ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΕ ΛΑ ΥΦΕΣΙΣ»

Μ. Καραγάτσης (νουβέλια από τη συλλογή «Ιστορίες αμαρτίας και αγιοσύνης», σε επιμέλεια Στρατή Πασαχάλη, εκδ. Εστία)

Στη νουβέλα του σπουδαίου Έλληνα λογοτέχνη πρωταγωνιστεί ο Μιχάλης Ρούσης, που έγινε ο μουσικός που ονειρευόταν με το όνομα Γιάννης. Συνθέτει έργα που αναγνωρίζονται από το κοινό, που τον αποθεώνει ως συνθέτη και μαέστρο. Ο πατέρας του, που ουδέποτε παραδέχτηκε την αξία του και λειτουργούσε κυριαρχικά, τόσο προς τον ίδιο όσο και προς τον νεότερο γιο (αντιπαροφή της παραβολής του ασώτου), ζητά από τον διάσημο γιο να τον βοηθήσει ώστε να παρουσιάσει το δικό του έργο ζωής, τη λειτουργία σε λα ύφεση. Μόνο που το έργο αυτό στην πραγματικότητα δεν είναι έργο αξίας. Ο γιος υπακούει στον πατέρα, με αποτέλεσμα να έρθει η καταστροφή επί σκηνής. Με ένα εξαιρετικό τέχνασμα ο γιος θα σώσει το δικό του όνομα, αλλά θα κατανοήσει βαθύτερα τα σκοτεινά σημεία της σχέσης του με τον πατέρα του.

